

Skötselplan för naturreservatet Mysinge naturvårdsområde

Förord

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för syftet och skötseln i ett naturreservat. Skötselplanens inriktning bestäms av ändamålet med reservatet och de föreskrifter som meddelats i beslutet. Till grund för denna skötselplan ligger gällande beslut från 1992-08-21, se bilaga 1.

1992 bildades Mysinge naturvårdsområde. I och med miljöbalkens införande 1998 togs möjligheten att bilda nya naturvårdsområden bort och innebörden av ett naturvårdsområde kom att jämföras med naturreservat. Det fullständiga namnet är därför idag Naturreservatet Mysinge naturvårdsområde, även om det ofta kallas Mysinge naturreservat.

Planförfattare är Cecilia Nygren och kompletteringar och sammanställningar har gjorts av Malin Miller, Länsstyrelsen i Kalmar län.

1. Syftet med naturreservatet

Enligt beslutet ska ändamålet med naturvårdsområdet vara att bevara ett beteshävdad alvarområde på Stora alvaret. Särskild vikt ska läggas vid att bevara miljöer med djur- och växtarter som är speciella för alvarmark och en öppen landskapsbild. Allmänhetens möjlighet att besöka området skall underlättas om det inte medför störningar för fauna, flora eller brukning.

Ändamålet ska tryggas genom att

- hålla området i en väl avvägd beteshävd
- avverka inträngande träd och röja i buskvegetationen för att bibehålla och i vissa partier återskapa ett glest buskbevuxet alvar
- främja allmänhetens tillgänglighet till området genom stängselövergångar och genom att underhålla befintlig rastplats vid Möckelmossen.

Av beslutet framgår även att området har stort allmänekologiskt och landskapshistoriskt värde som en representativ del av det mycket öppna alvarområdet som karaktäriserar Resmo-Gyngetrakten. Genom sitt läge mellan väg 136 och Resmo-Stenåsavägen har det mycket stor betydelse för landskapsbilden och för allmänhetens upplevelse av det öländska alvaret.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreseptat Mysinge naturvårdsområde
Objektnummer	2002718
Skyddsform	Naturreseptat
Natura 2000 beteckning	Del av Stora Alvaret (SE0330176)
Län	Kalmar
Kommun	Mörbylånga
Fastigheter och fastighetsägare	Se bilaga 2
Totalareal (ha)	330,6
Landareal (ha)	329,6
Areal skyddad produktiv skogsmark (ha)	0
Naturtyper, Vic-Naturs indelning:	Areal (ha)
Betesmark	285,5
Övrig öppen mark	44,4
Sötvatten	0,3
Naturtyper, art- och habitatdirektivets indelning:	Areal (ha)
3140 Kalkrika oligo-mesotrofa vatten med bentiska kransalger	4,1
6110 *Basiska berghällar	32,0
6210 Kalkgräsmarker (*viktiga orkidélokaler) nedanför trädgränsen	46,8
6280 *Kalkhällmarker	198,1
6410 Fuktängar med blååtel eller starr	35,7
7230 Rikkärr	2,3
8240 *Karsthällmarker	5,6
Annan naturtyp /ej inventerat	4,5
<i>*Prioriterade naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv</i>	

Prioriterade bevarandevärden:	
Naturtyper	Basiska berghällar, kalkgräsmarker, kalkhällmarker, karsthällmarker
Strukturer och funktioner	Örtrikt fältskikt, blommande växter, betad gräsmark, stenmurar, buskmiljöer, en öppen landskapsbild, naturliga vattenståndsfluktuationer.
Arter	Liten sandlilja, alvarmalört, stenmalört, gullborste, ängsnycklar, kärrknipprot, brudsporre, kalkbräken, ölandssolvända, honungsblomster, fågelarv, blååg, stenfrö, fjällnejlika, krutbrännare, flugblomster, S:t Pers nycklar, hylsnejlika, gaffelfibbla, dvärgkämpar, nattviol, alvarstånd, kalkkrassing, forsmossa, grov gulmossa, kalkkröding, brun ängsvaxskivling, rödbandad fältmätare, ignorerad stävmal, såpörtsäckmal, skuggmätare, guldpudding, nejlikfly, ockragult nejlikfly, hästlortmal, leverplattmal, alvarljusmott, radsprötat timjanfjädermott, porfyr ljusmott, streckad hedspinnare, guldgrön sammetslöpare, hästskoräka, sånglärka, kärrsnäppa, större strandpipare, stenfalk, enkelbeckasin, trana, stenskvätta, ljungpipare, rödbena, tofsvipa.
Friluftsliv	• Större sammanhängande område med höga upplevelsevärden • Naturlighet • Kulturhistoria • Besöksobjekt • Landskapsbild

2.2 Områdets bevarandevärden

Reservatet har mycket höga natur- och kulturvärden. Hela naturreservatet ligger inom utpekade riksintresseområden för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap miljöbalken och de västra delarna inom utpekat riksintresse för kulturmiljö. Området är klassat som klass 1, högsta naturvärde i länets naturvårdsprogram (Forslund 2001), samt ingår i Natura 2000-området Stora Alvaret (SE0330176), som är utpekat genom EU:s habitat- och fågeldirektiv. I reservatets östra respektive västra

del finns mindre områden som ingår i våtmarksområdena Bårbykärret och Möckelmossen. Dessa har båda högsta status, klass 1 i Våtmarksinventeringen (Hyllander, 1994). Naturreservatet ligger inom området Södra Ölands odlingslandskap som år 2000 upptogs på UNESCO:s världsarvslista. Hela reservatet ligger inom område av riksintresse för turism och det rörliga friluftslivet samt inom riksintresse för obruten kust enligt 4 kap miljöbalken.

2.2.1 Kulturhistoriska bevarandevärden och historisk markanvändning

Mysinge naturreservat ligger inom marker som traditionellt varit en gemensam utmark till byarna Bråby, Mysinge och Bengtstorp. Det ligger också inom världsarvet Södra Ölands odlingslandskap. I reservatet finns det många kulturhistoriska spår som vittnar om människors närvaro i området under lång tid. Den största koncentrationen med fornlämningar finns dock i områdets östra del nära landsvägen mellan Resmo och Stenåsa, se bilaga 3. Fornlämningar utgörs av flera husgrunder men det finns även en hägnadsvall (Resmo socken RAÄ nr 26, 82 och 83, se bilaga 4). Andra kulturhistoriska lämningar inom reservatet är vaktarkojor, stenbrott samt ett flertal alvarvägar som slingrar sig över alvaret.

Mysinge omtalas första gången i skriftliga källor 1402 då det fanns 6 frälsehemman i byn. Vid mitten av 1500-talet anges tre av dessa hemman vara obebyggda, vilket även framgår av en avmätningsskarta från 1641 där bara tre gårdar finns markerade. Ett storskifte genomfördes i Mysinge år 1781. Alvarmarken öster om byn, där reservatet nu ligger, var då i sin helhet en kunglig jaktmark. 1801 upphörde denna så kallade djurgårdsinrättning och genom en uppdelning av de marker som låg inom Resmo socken fick Mysinge by de alvarmarker som nu omfattas av naturreservatet. Som en följd av utmarksdelningen samt av laga skifte, som i Mysinge genomfördes 1861, tillkom många av de raka och långa stenmurar som ännu utgör ett karaktärsdrag i alvarmarkerna. Syftet med murarna var inte bara att stängsla in betesdjuren, utan de fick även en större roll att markera gränser mellan de olika gårdarnas ägor. Eftersom det ofta var vanligt med sambete på alvarmarkerna innebar det dock att murar bara byggdes längs med vissa fastighetsgränser. Som en följd av ökat stenmursbyggande började man bryta kalksten på platser inom alvaret där flisan var särskilt lättåtkomlig. Ett stort antal större och mindre stenbrott på alvaret vittnar ännu om denna verksamhet.

Mysinges alvarmarker har hävdats som betesmark under mycket lång tid. Även om betetrycket skiftat periodvist har ändå den öppna karaktären på landskapet bibehållits. Under 1950-60-talet var stora delar av området starkt påverkat av intensiv fårbetning. Undantaget är det lilla skiftet (skötselområde 1a) norr om vägen mellan Resmo och Stenåsa, som under flera decennier varit betesfredat. Den artrika flora som finns i markerna och som gynnats av ett långvarigt och kontinuerligt bete har därför inte bara ett högt biologiskt värde här utan även ett betydande kulturhistoriskt värde. Just den långvariga hävd som präglar Stora Alvaret är unik för området och är ett av motiven till att just södra Ölands odlingslandskap har upphöjts som världsarv.

2.2.2 Biologiska bevarandevärden

Stora Alvarets särskilda växt- och djurliv är en konsekvens av det tunna eller obefintliga jordtäcket på kalkberggrund, klimatet med torra somrar och fluktuerande vattenstånd, i kombination med tusenårig beteshävd. På alvaret finns arter som klarat sig kvar från senaste istiden och som idag har sin största utbredning i alpina områden, t ex snölav. Även arter som idag har sin huvudutbredning i Sydeuropa lever här kvar sedan tidigare värmeperioder. Alvarmarkerna på Öland har också endemiska arter, d v s inhemska arter som i världen endast finns på Öland. Ölandssolvända och alvarmalört är exempel på sådana endemer och de förekommer inom reservatet.

Naturreservatet Mysinge består i huvudsak av en öppen betesmark med spridda buskar av främst en och tok. Reservatet består av tre betesfällor som skiljs åt av stenmurar, elstängsel och fårnät samt vägen mellan Resmo och Stenåsa. I den nordöstra betesfällan ingår delar av alvarsjön Möckelmossen. De två andra fällorna sambetas med Gyngel alvar. Alvaret söder om vägen mellan Resmo och Stenåsa har under lång tid varit fårbetat och är präglad av den satsning på produktion av lammskinn som expanderade på 1960-talet. Fårbetet förhindrade igenväxningen av björk och tall, något som förekommit i många andra områden på Stora Alvaret. Partiet norr om vägen har varit obetat sedan 1940-talet, men nu tas bete upp igen.

Den dominerande vegetationstypen i reservatet är kalkhällmark med ett tunt lager vittringsgrus, följt av kalkgräsmarker och ungefär lika delar basiska berghällar och fuktängar (se bilaga 5). Inslag av andra naturtyper som karsthällmarker, rikkärr och öppet vatten finns men utgör en mindre del.

De västra delarna av reservatet utgörs av extremt öppna kalkhällmarker med tunt jordtäck (6280 i Natura 2000-klassningen). Här utgörs vegetationen av arter som t ex vit fetknopp, stor fetknopp, gul fetknopp, ölandssolvända, såpört, fårsvingel, harmynta, fältmalört, stenmalört, getvåppling, backtimjan, bergsskrabba, solvända, vildlin, gulmåra, masklav, tok och en. Ett antal mindre vätar finns på de tunna jordarna. Här växer arter som t ex agnsäv, salttåg och lökgamander.

Djupare jordavlagringar förekommer i stråk främst i reservatets centrala delar. På de djupare jordlagren har artrik kalkgräsmark utvecklats. Kalkgräsmarken (6210 i Natura 2000-klassningen) hyser för Alvaret typiska torrängsarter som axveronika, brudbröd, backtimjan, alvarmalört, darrgräs, praktbrunört, kattfot, backtimjan, gulmåra, fältvädd, spåtistel och solvända.

På de bara hällmarkerna och i dess spricksystem (6110 och 8240 i Natura 2000-klassningen) syns arter som vit fetknopp, gul fetknopp, murruta, tulkört, rosarter, en och olika lavar.

I fuktängarna (6410 i Natura 2000-klassningen) växer förutom hirsstarr och andra starrarter även blåtåtel, älväxing, ängsvädd, kärrknipprot och ängsnycklar.

Vätar

Inom reservatet finns ett flertal mindre vätar. Dessa mer eller mindre tillfälliga vattensamlingar är viktiga för såväl fågellivet som för den hotade arten hästskoräka. Arten finns i vätar på alvaret och är för sin reproduktion beroende av flera faktorer som pH, temperatur osmotiskt tryck m m i väten. Reservatets västra del ingår i ett kärnområde för hästskoräkan. Här finns många små vätar som kan fungera som livsmiljöer för arten. Det är av stor vikt att dessa vätar bibehålls. Bibehållet bete är en förutsättning för att väterna inte ska växa igen. Inventering av hästskoräka kommer att genomföras under 2008.

Den norra delen av **Bårbykärret** går in i naturreservatets sydvästra del. Bårbykärret är ett vattenrikt kärr som i väster gränsar till landborgen med landsvägen och i öster gränsar mot alvaret. Kärret bedöms sakna synligt ut- eller inlopp. De centrala delarna av kärret täcks till stor del av sjöfräken -glesare mot centrum och tätare mot kanterna. Här finns också mycket kransalger. Den norra delen av kärret som ingår i naturreservatet är av vät-typ med agnsäv.

Möckelmossen

Möckelmossen är den största så kallade alvarsjön på Stora Alvaret. Vid högvatten är den ca två km lång och en halv km bred. Större delen av Möckelmossens västra sida ingår i naturreservaten Gynge och Mysinge naturvårdsområden. Sydvästra delen av Möckelmossen ingår i Mysinge naturreservat. Sjön är grund, omkring 1,5 m på djupaste stället. Möckelmossen torkar normalt inte ut på sommaren vilket många mindre vattensamlingar gör. Centralt i Möckelmossen finns ett parti med bladvass och bunkestarr. Även en hel del videsnår finns i mitten. På många håll längs kanterna finns vidsträckta ytor med den lilla rosettväxten strandpryl. Den östra kanten av Möckelmossen är bevuxen med bunkestarr, som snart övergår i en smal bård med älvväxing- och tokfuktäng innan det torra grusiga alvaret tar vid. I väster däremot är övergången successiv med zonerings från strandpryl-, via bunkestarr- och trådstarr- till hirsstarr- och blåtåteldominerade vegetationer. Den senare vegetationstypen är den vanligaste vätvegetationen i Möckelmossen. Hirsstarr och blåtåtel dominerar och t ex ängsstarr och slätterblomma finns här och var. I bottenkiktet dominerar korvskorpionmossa, men det finns även kalkkrok-mossa, grov gulmossa och guldspärrmossa. Vid högvatten dräneras Möckelmossen norrut och vidare till Frösslundamossen i öster.

Möckelmossen är sedan lång tid tillbaka en känd lokal bland fågelskådare och andra naturintresserade. Här häckar enkelbeckasin, större strandpipare, gråhakedopping och rödbena (Rundlöf Forslund & Lager 2000). Om höstarna övernattar stora mängder tranor vid mossen. Tack vare att området besöks frekvent upptäcks här även en del rariteter. Som häckningslokal för vadarfåglar är dock Möckelmossen inte optimal. För att öka dess värde för vadarfåglar krävs åtgärder som röjning av buskar och eventuellt införande av slätter. I samband med förestående revidering av skötselplanen för Gynge naturreservat, som gränsar till Mysinge naturreservat i norr, bör ett helhetsgrepp om Möckelmossen tas. Om slätter införs inom

Mysingedelen kan det bli aktuellt att införa ett tillträdesförbud för fuktängen närmast mossen.

Inventeringar av arter

Uppgifter om artfynd i Mysinge naturreservat baseras till stor del på inrapporterad data i observationsdatabasen Artportalen, www.artportalen.se, länsstyrelsens inventering av ängs- och betesmarker 2002-2004 samt observationer vid fältbesök inför revidering av skötselplanen 2007. Skallbaggar har inventerats med fallfällor och genom slaghåvning vid Möckelmossen 1977-78 (Lundberg 1983). Fåglar har inventerats i Möckelmossen 1997 och 1999 (Ålind 1997, Rundlöf Forslund & Lager 2000). Det totala antalet skyddsvärda och hänsynskrävande arter i naturreservatet kan förväntas vara större än det idag kända antalet. Artförteckningen i bilaga 6 ger exempel på kända arter inom reservatet.

2.2.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Berggrunden i reservatet är uppbyggd av ordoviciska kalkstenslager och kalkflisan lutar svagt från väster mot öster. Generellt består större delen av reservatet av mycket tunna jordar och kalkstensflisan går i dagen på flera ställen. Endast några mindre stråk med grusavlagringar finns inom reservatet. Ett mindre område med strandgrus med klapper vid reservatets västra gräns är klassat som klass 1 i Länsstyrelsens grusinventering.

2.2.4 Bevarandevärden för friluftslivet

Mysinge naturreservat och framförallt Möckelmossen är ett mycket populärt besöksmål. Besökare kan uppleva en betad alvarmark i den mellersta delen av Stora Alvaret. Här finns en fin flora, ett rikt fågelliv och ett äldre kulturlandskap. Inom naturreservatet finns en mångfald av olika naturtyper, från alvarsjö till alvartorrängar. Mysinge naturreservat bjuder besökaren på stillhet och ett storslaget, öppet landskap med alvarets alla olika färgskiftningar. Reservatet hyser ett rikt djur- och växtliv. Fåglar som sånglärka, stenskvätta och enkelbeckasin kan här upplevas på nära håll. Vackra och ovanliga kärlväxter finns här så som krutbrännare, honungsblomster, ölandssolvända och axveronika liksom många svampar, lavar och mossor.

Möckelmossen är en alvarsjö som bjuder på upplevelser under flera årstider. På vår och sommar finns här ett rikt fågelliv där rariteter som svart stork ibland skådas. Under kall väderlek under vinterhalvåret tjänar Möckelmossen som skridsko-bana.

Rastplatsen längs vägen mellan Resmo och Stenåsa vid Möckelmossen gör området lättillgängligt för besökare. En tillgänglighetsanpassad stig som ska underlätta

för bl a rullstolsburna och barnvagnar att ta sig ut till Möckelmossen planeras. Strax norr och söder om vägen finns fornlämningar som är lätta att nå till fots.

Stättor finns på flera håll för att underlätta för besökare att ta sig in i reservatet. Idag finns inga markerade leder inom reservatet, med det är ändå relativt enkelt att ta sig fram till fots.

3. Generella råd och riktlinjer

Alla skötselåtgärder inom naturreservatet, ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark och fornlämningar inte uppkommer. Kontakta alltid naturvårdsförvaltningen på länsstyrelsen innan åtgärder påbörjas i ett naturreservat.

Betesmarker

I ett naturreservat får inte åtgärder bekostas av både miljöstöd och länsstyrelsens förvaltningsanslag. Detta innebär att ansvaret för olika åtgärder behöver förtydligas.

1. **Generella underhållsröjningar för marker som har någon typ av miljöstöd** och som därmed ska underhållsröjas i enlighet med aktuellt åtagande ansvaras och bekostas av brukaren (stödrättsinnehavaren), precis som i alla andra områden även utanför naturreservat. En riktlinje är att inte mer än 20% av den foderproducerande marken, t ex torrängar och fuktängar, får skuggas av buskar. I detta ansvar ligger alltså att tidigare röjda områden ska underhållsröjas vid behov, samt att områden som med tiden buskar igen ska röjas till lämplig öppenhet i enlighet med de grundläggande miljöstödskraven. Även kulturhistoriska lämningar som till exempel fornlämningar, stenmurar och byggnadsgrunder bör hållas fria från igenväxningsvegetation som hotar skada lämningen.
2. **Röjningsåtgärder som är mer långtgående än vad miljöstödsersätningarna föreskriver** eller ligger i känsliga områden (t ex karstområden och våtmarker) eller är i behov av restaurering (finns i ”bortritade” områden) kan däremot bekostas och utföras av länsstyrelsen eller annan uppdragstagare. På omvänt sätt kan brukaren även befrias från röjningskrav i vissa områden om det finns starka naturvårdsskäl som t ex miljöer för häckande ängshök.

Fornlämningar

Det är bra om fornlämningar röjs fria från träd och buskar, dels för att göra dem synliga men också för att de tar skada av vegetationen. Eftersom fasta fornlämningar skyddas av Kulturminneslagen (2 kap) är det dock förbjudet att ta bort, gräva ut, täcka över eller på andra sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Därför måste man också vara extra försiktig när man röjer i och omkring en fornlämning. Om maskiner används vid röjning är det viktigt att tänka på att köra när det

är torrt eller fruset och att inte köra på eller i anslutning till fornlämningen. Dra aldrig upp buskar och träd med rötterna i eller intill en fornlämning. Gör stubbarna så låga som möjligt. Ris och annat avfall fraktas utanför fornlämningsområdet för eldning. Vill man elda inom fornlämningsområdet ska det ske på plåtar eller dylikt, för att undvika skador. Är man osäker på hur man ska gå tillväga för att vårda och röja en fornlämning eller fornlämningsområde, kontaktas Länsstyrelsen för rådgivning.

Avmaskningsmedel som används på betesdjur innehållande ivermektin har negativa sidoeffekter på den spillningslevande faunan. Ivermektinbaserade preparat har bland annat visat sig hämmande för larvutvecklingen och kan ge försämrad reproduktionsförmåga hos nykläckta individer av spillningslevande bladhorningar. Bladhorningar är en familj av skalbaggar, varav 64 arter spillningslevande bladhorningar finns beskrivna från Sverige, 46 av dessa är rödlistade. Med hänsyn till den spillningslevande faunan är det olämpligt att använda ivermektinbaserade preparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid direkt veterinär rekommendation.

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden. Avgränsning av delområdena 1a-c framgår av bifogad skötselplankarta, bilaga 7. Skötselområde 2 Friluftsliv omfattar hela reservatet och är inte utmärkt som ett särskilt område på kartan.

Skötselområdena är:

1. Betesmark på alvaret (328,3 ha)

- a. Område norr om vägen (29,3 ha)
- b. Område söder om vägen (284,5 ha)
- c. Område vid Möckelmossen (14,5 ha)

2. Friluftsliv

4.1 Skötselområde 1: Betesmark på alvaret (328,3 ha)

Beskrivning:

I stort sett hela naturreservatet betas av får och nöt och ingår därmed i skötselområde 1. Betesmarken är uppdelad i tre betesfällor som skiljs åt av stenmurar, elstängsel och fårnät samt vägen mellan Resmo och Stenåsa. Se närmare beskrivning under respektive delområde. Fortsatt bete är en förutsättning för många av de ovanliga och hotade djur- och växtarter som har sin livsmiljö på Stora Alvaret. Røjningar har utförts i delområde 1a och 1b under senare år.

Bevarandemålen för skötselområde 1 omfattar samtliga delområden a-c.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska utgöras av välhävda naturbetesmarker med sparsamt träd- och buskskikt
- Naturtypen Kalkrika oligo-mesotrofa vatten med bentiska kransalger (3140) ska uppta minst 4,1 ha.
- Naturtypen *Basiska berghällar (6110) ska uppta minst 32,0 ha.
- Naturtypen Kalkgräsmarker (*viktiga orkidélokaler) nedanför trädgränsen (6210) ska uppta minst 46,8 ha.
- Naturtypen *Kalkhällmarker (6280) ska uppta minst 198,1 ha.
- Naturtypen *Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410) ska uppta minst 35,7 ha.
- Naturtypen Rikkärr (7230) ska uppta minst 2,3 ha.
- Naturtypen *Karsthällmarker (8240) ska uppta minst 5,6 ha.
- På berghällar (6110) ska minst 3 av de typiska kärlväxterna (t ex alvargräslök, stenkrassing, fjällgröe eller vit fetknopp) förekomma i minst 60 % av provytorna enligt metoden för uppföljning i Natura 2000-områden.
- På kalkgräsmarker (6210) ska minst 3 av de typiska kärlväxterna (t ex jordtistel, S:t Pers nycklar, jungfrulin, backklöver, axveronika eller solvända) förekomma i minst 60 % av provytorna enligt metoden för uppföljning i Natura 2000-områden.
- På kalkhällmarker (6280) ska minst 3 av de typiska kärlväxterna (t ex alvargräslök, bergsskrabba, såpört eller backtimjan) förekomma i minst 60 % av provytorna enligt metoden för uppföljning i Natura 2000-områden.
- I fuktängar (6410) ska minst 3 av de typiska kärlväxterna (t ex slankstarr, ängsnycklar, tätört, majviva, älväxing eller ängsvädd) förekomma i minst 60 % av provytorna enligt metoden för uppföljning i Natura 2000-områden.
- I rikkärr (7230) ska minst tre av de typiska mossorna (fetbålmossa, stor skedmossa, guldspärrmossa, myruddmossa, kalkkammossa, käppkrokmossa, praktflikmossa, trekantig svanmossa, kärmörkia, piprensarmossa, maskgulmossa, späd/röd skorpionmossa, korvskorpionmossa, purpurvitmossa eller gyllenmossa) ska förekomma i 60 % av provytorna enligt metoden för uppföljning i Natura 2000-områden.
- På karsthällmarker (8240) ska minst 3 av de typiska kärlväxterna (t ex murruta, blåsippa eller skogssallat) förekomma i minst 60 % av provytorna enligt metoden för uppföljning i Natura 2000-områden.
- Rödlistade och andra skyddsvärda arter som t ex alvarmalört, stenmalört, gullborste och honungsblomster ska finnas kvar och ha livskraftiga populationer.
- Livsmiljöer för rödlistade och skyddsvärda fågelarter som stenskvätta, sånglärka, trana, och större strandpipare och ska finnas kvar.
- Häckning av enkelbeckasin och rödbena ska förekomma inom reservatet.
- Fornlämningar och landskapselement ska bevaras på sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Delområden inom skötselområde 1:

1a: Betesmark norr om vägen (ca 29,3 ha)

Beskrivning:

Ett område i norra delen av reservatet som tidigare har varit obetat under flera decennier. Rójningar av buskar har nyligen utförts i delområdet och betesdjur släpptes på under 2005. I området finns arten liten sandlilja som är begärlig för betesdjur. Även den hotade arten alvarmalört finns här. Stenfalk uppehåller sig i området och misstanke om häckning finns inom delområdets talldungar. Skiftet är i sin helhet omgivet av stängsel och en öppning finns i stenmuren längs norra gränsen. Lavfloran är intressant i området.

Skötselåtgärder:

Bete med sent betespåsläpp ska ske (tidigast 1 augusti) så att sandliljorna hinner fröa av sig. Alvarmalörten är klonbildande och syns oftast endast som sterila blad, men i de fall den blommar är det oftast intill enbuskar. Rójningar inom delområdet ska ske i samråd med Naturvårdsförvaltningen på Länsstyrelsen.

Området sambetas idag med Gynge alvar direkt norr om reservatet. Öppningen i norra muren mellan Gynge och Mysinge är inte tillfredsställande idag. Ytterliggare en öppning i stenmuren mot Gynge ska ordnas och båda öppningarna ska förses med grindar. Detta så att betesdjuren kan styras mot ett sent betespåsläpp samt får möjlighet att cirkulera in och ut ur området under hösten (tidigast 1 aug). För att kunna styra det sena betespåsläppet är det alltså av stor vikt att skiftet även fortsättningsvis hålls avskilt från angränsande betesmarker.

Fornlämningen ska även fortsättningsvis hållas fri från vegetation.

Följande åtagandeplan berör delområdet: Åtagandeplan för H2179 skifte 38A. Även framtida åtgärdsplaner, åtagandeplaner eller motsvarande planer för skiftet ska följa syftet i beslutet och skötselplanen för naturreservatet.

1b: Betesmark söder om vägen (ca 284,5 ha)

Beskrivning:

Ett stort område på mestadels öppen kalkhällmark, framförallt i de västra delarna. Öster om de utbredda kalkhällmarkerna finns stråk med tjockare jordlager. Här växer täta bestånd med enbuskar. En gammal alvarväg löper på dessa höjdryggar. I delområdets östra del finns flera fornlämningar.

Flertalet mindre vätar finns inom delområdet. De västra delarna av reservatet ingår i ett kärnområde för den hotade arten hästskoräkan som har just denna typ av

tillfälliga vattensamlingar som sin livsmiljö. Bibehållet bete är en förutsättning för att våtarna inte ska växa igen.

Skötselåtgärder:

Fortsatt bete är en förutsättning för att områdets höga naturvärden ska bibehållas. De täta enbuskbestånden öster om de öppna kalkhällmarkerna i väst bör röjas till en öppen mark med ett glest buskskikt. Enbeståndet behöver glesas ut och genomgångar skapas. Äldre enar ska behållas.

I anslutning till fuktigare marker behövs underhållsröjningar. Runt fuktängen strax söder om vägen i östra delen av delområdet växer stora bestånd med enbuskar som är 1-2 meter höga. Här behövs röjningar av buskskiktet göras. Även i anslutning till våtarna framförallt i delområdets västra del bör busk- och trädskiktet hållas efter. Röjningar inom delområdet ska ske i samråd med Naturvårdsförvaltningen på Länsstyrelsen.

Fornlämningar ska även fortsättningsvis hållas fri från vegetation.

Följande åtagandeplaner berör delområdet: Åtagandeplan för H5562 skifte 37A, Åtagandeplan för H5778 skifte 4A, 9A och 21A och Åtagandeplan för H2179 skifte 36A. Även framtida åtgärdsplaner, åtagandeplaner eller motsvarande planer för skiftet ska följa syftet i beslutet och skötselplanen för naturreservatet.

1c: Betesmark vid Möckelmossen (ca 14,5 ha)

Beskrivning:

Betesmark vid sydvästra delen av Stora Alvarets största alvarsjö Möckelmossen. Området består till stor del av fuktängar och har tillsammans med marker direkt öster om reservatet betats av får under ca 10 års tid. Fårbetet planeras upphöra från och med 2008 och ersättas av nötdjur. Idag saknas staket längs områdets östra gräns. För utförligare beskrivning se avsnitt 2.2.2 Biologiska bevarandevärden.

Skötselåtgärder:

Bete med normalt betespåsläpp under försommaren.

Åtgärder bör sättas in för att skapa bättre förutsättningar för fågellivet. Bortröjning av buskar och träd samt bete, eventuellt i kombination med slåtter på fuktängarna, kan förbättra häckningsmiljön för vadarfåglar. Åtgärder i och kring Möckelmossen bör ske i ett samlat grepp i samband med den förestående revideringen av skötselplanen för Gynge naturreservat.

I samband med att åtgärder genomförs kan det vara aktuellt att även införa tillträdesförbud till de närmaste delarna av Möckelmossen under häckningsperioden.

Under 2008 planeras områdets östra gräns stängslas och hela delområdet betas av nötdjur. En öppning mot Gynge alvar i norr är önskvärt.

Röjningar inom delområdet ska ske i samråd med Naturvårdsförvaltningen på Länsstyrelsen.

Följande åtagandeplan berör delområdet: Åtagandeplan för K0091 skifte 21 A. Även framtida åtgärdsplaner, åtagandeplaner eller motsvarande planer för skiftet ska följa syftet i beslutet och skötselplanen för naturreservatet.

4.2 Skötselområde 2: Friluftsliv

Beskrivning:

Mysinge naturreservat är ett populärt besöksmål. Vid Möckelmossen längs vägen mellan Resmo och Stenåsa finns en stor parkeringsplats för buss och ca 20 bilar. Här finns picknickbord, soptunna och torrdass (dasset är öppet under sommarhalvåret). Informationstavlor om Mysinge och Gyngelvar finns liksom information om alvarets kultur- och naturvärden.

Längre västerut finns en mindre parkeringsplats med picknickbord och en informationstavla om Mysinge och Gyngelvar. En stätta leder in i Gyngelvar naturreservat. Tvärs över vägen från denna mindre parkeringsplats finns en stätta som leder in i Mysinge naturreservat.

Ännu längre västerut finns en stätta som leder in i betesfållan belägen norr om Mysinge naturreservat. Från denna fålla kan man till fots ta sig in i reservatet genom en öppning i stenvallen vid reservatets norra gräns.

Vid den västra gränsen finns två stätter som man når till fots från parkeringen längs väg 136 vid Mysinge hög. Dessa behöver rustas upp. Här saknas en informationstavla om reservatet.

I reservatets östra del vid Möckelmossen finns en stig som från parkeringen leder in i reservatet i skötselområde 1a. I dagsläget finns det bara en stätta i anslutning till stigen som leder besökaren vidare öster in i skötselområde 1c vid Möckelmossen. Detta är inte optimalt eftersom det dels är en mycket fuktig mark samt att det dels under häckningstid kan vara störande med besökare. Stätta bör i stället kanalisera besökare norr ut mot Gyngelvar. I anslutning till området mellan skötselområde 1a och 1c kan med fördel en besöksanpassad plattform uppföras så att man på ett bra sätt kan uppleva Möckelmossens vackra omgivning utan att störa fågellivet.

Gränsmarkeringar saknas på flera håll, bland annat längs den västra gränsen.

Bevarandemål:

- Minst 3 väl underhållna informationstavlor med beskrivning av reservatet ska finnas.

- En parkeringsplats med utrymme för minst 20 bilar ska finnas.
- Information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.
- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade.
- Ståttor ska finnas som underlättar för allmänheten att ta sig in i reservatet till fots.
- En tillgänglighetsanpassad ramp ska finnas som underlättar för rullstolsburna, barnvagnar mm att komma närmare och få en utblick över Möckelmossen.

Skötselåtgärder:

En informationstavla ska sättas upp vid den västra gränsen som vätter mot stenbrottet. Man bör även undersöka möjligheten och lämpligheten att uppföra en informationstavla vid parkeringen vid Mysinge hög. De två stättorna vid den västra gränsen är i mycket dåligt skick och ska förbättras alternativt bytas ut helt. Det kan här räcka med enbart en stätta.

En ny stätta ska sättas upp vid den norra gränsen mot Gyngel i skötselområde 1a (se skötselplankarta, bilaga 7). Picknickborden invid vägen mellan Resmo och Stenåsa är i dåligt skick och bör bytas ut. Vid denna rastplats har det nyligen uppförts nya staket samt en stor stålgrind mot skötselområde 1a. För att kunna ta sig österut till den större rastplatsen via detta skiftet (1a) bör en ny stätta sättas ut. Gränsmarkeringen i naturreservatet ska ses över och förbättras.

En strövstig från parkeringen ska tillgänglighetsanpassas och en utsiktsplattform ska uppföras vid Möckelmossen. Dock är det viktigt att plattformen inte placeras i värdefulla sandliljebestånd. Längs stigen som löper ut från stora parkeringen finns idag en stätta som leder in besökarna i skötselområde 1c. Denna stätta bör tas bort.

5. Bränder och brandbekämpning

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet i samråd med reservatsförvaltningen så att naturvärdena inte skadas.

Åtgärd efter brand:

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden.

6. Jakt

Rätten till jakt inskränks inte av reservatsbildningen. Jaktutövandet får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

7. Dokumentation och uppföljning

7.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ska dokumentera var, hur och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärder samt kostnad och finansiering för utförda åtgärder.

Åtgärder, exempelvis bete och slåtter, som inte utförs av Länsstyrelsen ska dokumenteras genom att utföraren årligen meddelar utförda åtgärder på blankett som Länsstyrelsen handhåller.

Länsstyrelsen ska följa upp utförda skötselåtgärder vid behov. Länsstyrelsen ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts, vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

7.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål. Länsstyrelsen ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts och vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

8. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Detta är en sammanfattning och prioritering av de skötselåtgärder som står beskrivna under respektive skötselområde, kap 4.1-4.3. Under kapitel 3, Generella råd och riktlinjer, förklaras ansvarsfördelningen mer utförligt.

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet*
Bete med sent betespåsläpp (tidigast 1 augusti)	Skötselområde 1a	Djurhållaren	1
Bete	Skötselområde 1b-c	Djurhållaren	1
Röjning	Skötselområde 1a-c	Brukare/Länsstyrelsen	1
Gränsmarkering	Reservatets gränser	Länsstyrelsen	2
Stättor, upprustning, uppförande av nya och borttagande av gamla	Vid västra och norra gränsen, vid lilla rastplatsen samt mellan skötselområde 1a och 1c, se skötselplankarta, bilaga 7.	Länsstyrelsen	1
Tillgänglighetsanpassad stig och utsiktsramp	Från parkeringen och in mot Möckelmossen, se skötselplankarta, bilaga 7.	Länsstyrelsen	1
Uppförande av grindar	Norra gränsen, skötselområde 1a	Länsstyrelse	1
Ny informations-tavla	Vid västra gränsen, se skötselplankarta, bilaga 7.	Länsstyrelsen	1
Forn- och kultur-lämningar, landskapselement	Skötselområde 1a-c	Brukare/Länsstyrelsen	1
Uppföljning av skötselåtgärder	Skötselområde 1 och 2	Länsstyrelsen	2
Uppföljning av bevarandemål	Skötselområde 1 och 2	Länsstyrelsen	2

*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst

Bilagor

1. Reservatsbeslut från 1992-08-21
2. Förteckning över fastigheter och fastighetsägare
3. Fornlämningskarta
4. Utdrag ur fornminnesregistret
5. Naturtypskarta enligt Art- och habitatdirektivets indelning
6. Artförteckning
7. Skötselplankarta
8. Referenslista